

धोरण-9
विषय : संस्कृत

अेकम/प्रकरण	अध्ययन निष्पति	पाठ्यपुस्तकना स्वाध्यायमां उमेरवानी बाबतो
1. समर्थनम्	S0903, S0904, S0906, S0909, S0915, S0920, S0921, S0924, S0926, S0932 S0933, S0934, S0935, S0936	● यतुर्था विभक्ति अंतर्गत 'नमः' अव्ययनो विशेष उपयोग शीभववो.
2. कुलस्य आचारः	S0901, S0902, S0905, S0912, S0914, S0915, S0917, S0918, S0920, S0921, S0924, S0927, S0931, S0933	● प्रवृत्ति
3. परं निधानम्	S0902, S0904, S0907, S0911, S0918, S0920, S0921, S0924, S0925, S0928, S0931, S0933, S0934, S0935, S0936	● स्वाध्यायमां उमेरण
4. वलभी विद्यास्थानम्	S0904, S0905, S0908, S0909, S0911, S0913, S0918, S0920, S0921, S0924, S0928, S0930, S0931, S0933, S0934 S0935, S0936	—
5. सुभाषितवैभवः	S0903, S0906, S0916, S0910	—
6. सर्वं चारुतर वसन्ते	S0903, S0906, S0911, S0914, S0926, S0932, S0933	● प्रवृत्तिमां उमेरण
7. संहति कार्यसाधिका	S0901, S0902, S0905, S0912, S0927	● स्वाध्यायमां उमेरण
8. काषायानां कोऽपराधः	S0902, S0905, S0908, S0913, S0915, S0917, S0918	● प्रवृत्तिमां उमेरण
9. उपकारहतस्तु कर्तव्यः	S0902, S0907, S0911, S0915, S0925, S0928, S0933	—
10. दौवारिकस्य सेवानिष्ठा	S0901, S0902, S0907, S0908, S0913, S0914, S0915, S0917, S0918, S0925, S0933	—
11. वेदितव्यानी मित्राणी	S0906, S0910, S0911, S0914, S0915, S0926, S0932, S0933	—
12. सुभाषित-सप्तकम्	S0903, S0906, S0908, S0910, S0914, S0915, S0926, S0932, S0933	● स्वाध्यायमां उमेरण
13. दिष्ट्या गोग्रहणम् स्वन्तम्	S0902, S0907, S0911, S0914, S0918 S0925	—

धोरण-9
विषय : संस्कृत

अेकम/प्रकरण	अध्ययन निष्पत्ति	पाठ्यपुस्तकना स्वाध्यायमां उमेरवानी बाबतो
14. हनुवत वर्णित रामवृत्तान्तः	S0903, S0906, S0911, S0914, S0918 S0926, S0932, S0933	● स्वाध्यायमां उमेरण
15. सुदुर्लभा सर्वमनोरमा वाणी	S0905, S0908, S0913, S0914, S0915 S0917, S0918, S0930	—
16. अजेयः सः भविष्यति	S0903, S0906, S0910, S0911, S0914, S0915, S0926, S0928, S0932, S0933	● स्वाध्यायमां उमेरण
17. आचार्यः चरकः	S0901, S0902, S0905, S0909, S0917 S0928, S0932, S0933	● प्रवृत्तिमां उमेरण
18. बिलस्यवाणी न कदापि मे श्रुता	S0901, S0902, S0905, S0911, S0912, S0914, S0915, S0918, S0927, S0930, S0933	● प्रवृत्तिमां उमेरण
19. विनोद-पद्यानि	S0901, S0903, S0906, S0910, S0914, S0915, S0916, S0929, S0931	● प्रवृत्तिमां उमेरण
20. संस्कृतभाषायाः वैशिष्ट्यम्	S0901, S0905, S0913, S0914, S0916, S0917, S0919, S0922, S0933	● प्रवृत्तिमां उमेरण

धोरण-10
विषय : संस्कृत

अंकम/प्रकरण	अध्ययन निष्पत्ति	पाठ्यपुस्तकना स्वाध्यायमां उमेरवानी बाबतो
1. सं वदध्वम्	S1003, S1003, S1006, S1009, S1014, S1015, S1025	—
2. यद्भविष्यो विनश्यति	S1001, S1002, S1004, S1005, S1011, S1014, S1018, S1026, S1029	● प्रवृत्तिमां उमेरण
3. स्वस्थवृत्तं समाचर	S1003, S1006, S1017, S1025, S1031	—
4. जनार्दनस्य पश्चिमः सन्देशः	S1001, S1002, S1005, S1007, S1011, S1012, S1014, S1015, S1018, S1027	—
5. गुणवती कन्या	S1001, S1002, S1005, S1011, S1012, S1015, S1033	● प्रवृत्तिमां उमेरण
6. काष्ठखण्डः	S1001, S1002, S1005, S1017, S1027, S1029, S1032, S1019	—
7. सुभाषितकुसुमानि	S1003, S1006, S1010, S1015, S1025 S1031, S1028	—
8. साक्षिभूतः मनुष्यः	S1002, S10005, S1007, S1014, S1015, S1017, S1018, S1024, S1032, S1034	—
9. चक्षुष्मान् अन्ध एव	S1001, S1002, S1005, S1008, S1011, S1012, S1014, S1015, S1018, S1027 S1029, S1031	● प्रवृत्तिमां उमेरण
10. त्वमेका भवानि	S1001, S1003, S1006, S1014, S1025, S1020	● प्रवृत्तिमां उमेरण
11. यस्य जननं तस्य मरणम्	S1001, S1002, S1005, S1007, S1012, S1015, S1017, S1018, S1029	● प्रवृत्तिमां उमेरण
12. कलिकालसर्वज्ञो हेमचन्द्राचार्यः	S1001, S1002, S1004, S1005, S1011, S1013, S1021, S1022, S1029, S1030	—
13. गीतामृतम्	S1003, S1006, S1010, S1015, S1025, S1031, S1032	—
14. क इदं दुष्करं कुर्यात्	S1001, S1002, S1005, S1007, S1011 S1013, S1015, S1018, S1024, S1027	—
15. जयः पराजयो वा	S1001, S1002, S1005, S1011, S1012 S1014, S1018, S1032	—

ધોરણ-10
વિષય : સંસ્કૃત

એકમ/પ્રકરણ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	પાઠ્યપુસ્તકના સ્વાધ્યાયમાં ઉમેરવાની બાબતો
16. અદ્ભુતં યુદ્ધમ્	S1003, S1006, S1011, S1014, S1015, S1025	—
17. સ્વાભાવિકં સાદૃશ્યમ્	S1001, S1002, S1011, S1016, S1034	—
18. મુક્તાનિ મુક્તકાનિ	S1003, S1006, S1010, S1025, S1028, S1031, S1032	—
19. સત્યં મયૂરઃ	S1001, S1002, S1007, S1011, S1018, S1024, S1023	—
20. તથૈવ તિષ્ઠતિ	S1001, S1003, S1006, S1010, S1011, S1014, S1015, S1025, S1031, 1032	—

નોંધ :- 1019, 1020, 1033, 1034, 1035 - અધ્યયન નિષ્પત્તિ દરેક એકમમાં સમાવિષ્ટ થાય છે.

ધોરણ - 9/10 : સંસ્કૃત

પ્રસ્તાવના :

સંસ્કૃત ભારતની પ્રાચ્ય માતૃભાષા તેમજ સાંસ્કૃતિક ભાષા છે. તેમજ વિશ્વની બહુધા ભાષાઓની જનની છે અને તેના કેટલાક નવન્યાય જેવા વ્યાકરણ વિષયક સિદ્ધાંતો કમ્પ્યુટર માટે શ્રેષ્ઠત્તમ ભાષા બનવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ભારતીય પરંપરાઓની રક્ષક તેમજ વાહક આ દેવવાણી સંસ્કૃત ભાષા છે. સ્વરાષ્ટ્ર માટે પ્રેમ અને ગૌરવ માટે આ ઉપયુક્ત ભાષા છે, જેથી તેનો અનુભવ બાલ્ય અને કિશોરાવસ્થામાં પ્રાપ્ત થાય તે અત્યંત જરૂરી છે.

માધ્યમિક કક્ષા સુધી વિદ્યાર્થીઓને વિવિધ વિષયો શીખવવાના થાય છે. ગણિત, વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી, સામાજિક વિજ્ઞાન જેવા વિષયોની પરિભાષા સંસ્કૃત ભાષાની જાણકારી હોય તો વધુ સારી રીતે સમજી શકાય છે. તેમજ માતૃભાષા સહિતની ભાષાઓ પર પ્રભુત્વ નિર્માણ કરવામાં પણ આ ભાષા અતિ ઉપયોગી થાય છે.

ધોરણ-9 : સંસ્કૃત

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
<ul style="list-style-type: none"> સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓને વ્યક્તિગત, જૂથમાં તેમજ જરૂરિયાત અનુસાર સમૂહમાં સહભાગી કરશે. તથા સંસ્કૃતમય વાતાવરણ વચ્ચે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ માટે તક અને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવે. 	S0901	વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં સહભાગી થાય છે. તથા વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરવા પ્રોત્સાહિત થાય છે.
	S0902	કથા, નાટક કે સંવાદાત્મક પાઠનો સામિનય પ્રયોગ કરવા પ્રેરાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> કથા, નાટક કે સંવાદાત્મક પાઠનો સામિનય પ્રયોગ કરાવવો. 	S0903	શ્લોક, મંત્રનું ભાવવાહી સસ્વર ગાન કરે છે.
<ul style="list-style-type: none"> શ્લોક, મંત્રનું ભાવવાહી સુસ્વરમાં ગાયન કરશે. 	S0904	વ્યાકરણના નિયમોની સોદાહરણ સમજૂતી મેળવે છે.
<ul style="list-style-type: none"> વ્યાકરણના નિયમોનું સોદાહરણ પ્રસ્તુતીકરણ કરવું. 	S0905	વિદ્યાર્થીઓ આદર્શવાંચન સાથે પાઠ વાંચવા માટે પ્રેરિત થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> શિક્ષક પાઠનું આદર્શવાંચન કરી વિદ્યાર્થીઓને પાઠ વાંચવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવું. 	S0906	શાળાની પ્રાર્થનાસભામાં કે વિશિષ્ટ સમારંભોમાં સંસ્કૃત શ્લોકગાન કરે છે. સરળ સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપે છે. તથા સુભાષિત, સૂક્તિઓ અને તેનો અર્થવિસ્તાર કરી શકે છે.
<ul style="list-style-type: none"> શાળાના પ્રાર્થનાસભામાં કે વિશિષ્ટ સમારંભોમાં સંસ્કૃત શ્લોકગાન કરાવવું. સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપવું તથા સુભાષિત, સૂક્તિઓ અને અર્થવિસ્તાર કરવો. 	S0907	વર્ગખંડમાં સંસ્કૃત નાટકોની ભજવણી કરે છે.
<ul style="list-style-type: none"> વર્ગખંડમાં સંસ્કૃત નાટકોની ભજવણી કરવી. 	S0908	રાષ્ટ્રીય એકતા અને સૌહાર્દપૂર્ણ વાતાવરણ સર્જવા પ્રયત્ન કરે છે.
<ul style="list-style-type: none"> રાષ્ટ્રીય એકતા અને સૌહાર્દપૂર્ણ વિષયો પર ચર્ચા કરવી. 	S0909	વિદ્યાર્થીઓ વૈદિક સાહિત્યથી પરિચિત થાય છે. તેમજ વેદમંત્રોનું યોગ્ય આરોહ-અવરોહ સાથે લયબદ્ધ ગાન કરે છે.
<ul style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થીઓને વૈદિક સાહિત્યથી પરિચય કરાવવો. 	S0910	સુભાષિતનું મહત્વ સમજે છે.
<ul style="list-style-type: none"> સુભાષિતનું મહત્વ સમજાવવું. 	S0911	સંસ્કૃત ભાષાના વિવિધ મહાકવિઓથી તથા તેમની કૃતિઓથી પરિચિત થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> સંસ્કૃત ભાષાના વિવિધ મહાકવિઓથી તથા તેમની કૃતિઓથી પરિચિત કરાવવા. 	S0912	વિદ્યાર્થી સરળ સંસ્કૃત ભાષામાં વાર્તાકથન કરતો થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> સરળ સંસ્કૃત ભાષામાં વાર્તાકથન કરાવવું. 	S0913	વિદ્યાર્થીઓ આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યની કૃતિઓથી પરિચિત થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> વિદ્યાર્થીઓને આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યની કૃતિઓથી પરિચિત કરાવવો. 	S0914	સાહિત્યના વિવિધ રસોનું ભાવવાહી દર્શન કરે છે. તેમજ તેનો આસ્વાદ મેળવે છે.
<ul style="list-style-type: none"> સાહિત્યના વિવિધ રસોનું ભાવવાહી દર્શન કરાવવું. 	S0915	વ્યવહાર અને વાણીનું ઐક્ય સમજે છે.
<ul style="list-style-type: none"> વ્યવહાર અને વાણીનું ઐક્ય સમજાવવું. 	S0916	સંસ્કૃત ભાષાની ચમત્કૃતિ અને વિશેષતા જાણી સંસ્કૃત શીખવા પ્રેરાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> સંસ્કૃત ભાષાની ચમત્કૃતિ અને વિશેષતા બતાવી વિદ્યાર્થીઓને સંસ્કૃત પ્રત્યે આકર્ષવા. 	S0917	આધુનિક સમયમાં વપરાતી વસ્તુઓના સંસ્કૃત નામોથી પરિચિત કરાવવા.
<ul style="list-style-type: none"> આધુનિક સમયમાં વપરાતી વસ્તુઓના સંસ્કૃત નામોથી પરિચિત કરાવવા. 	S0918	સંસ્કૃત સંભાષણ કરતાં શીખે છે. તથા તેની મદદથી સંભાષણ કરતાં થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> સંસ્કૃત સંભાષણનો ઉપયોગ શીખવવો. 		

ધોરણ-9 : સંસ્કૃત

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
● સરળ સંસ્કૃતમાં પત્રલેખન કરાવવું.	S0919	સરળ સંસ્કૃતમાં પત્રલેખન કરે છે.
● શુદ્ધ ઉચ્ચારો સાથે શ્લોકગાન કરાવવું.	S0920	સન્ધિ અને સમાસ વિશે સમજ મેળવે છે.
● સન્ધિ જોડતા અને છોડતા શીખવવું.	S0921	વ્યાકરણનું પાયાનું જ્ઞાન મેળવે છે.
● સમાસ વિશે સમજ આપવી.	S0922	સંસ્કૃત દિવસની ઉજવણી કરે છે.
● વ્યાકરણનું પાયાનું જ્ઞાન આપવું.	S0923	સંસ્કૃતમાં સમયવાદન કરતાં શીખે છે.
● સંસ્કૃત દિવસની ઉજવણી કરવી.	S0924	વિભક્તિ-વચન-કાળ-લિંગનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે છે.
● સંસ્કૃતમાં સમયવાદન કરતાં શીખવવું.	S0925	સંસ્કૃત નાટ્યાંશ આધારિત પ્રશ્નો સમજીને તેના ઉત્તરો લખે છે.
● વિભક્તિ-વચન-કાળ-લિંગનું જ્ઞાન આપવું.	S0926	શાળામાં શ્લોકગાન, મંત્રગાનની સ્પર્ધાનાં આયોજનમાં ઉત્સાહભેર ભાગ લે છે.
● સંસ્કૃત નાટ્યાંશ આધારિત પ્રશ્નો પૂછવા.	S0927	સંસ્કૃત ચિત્રવાર્તાઓ થકી સરળ સંસ્કૃત વાક્યરચના સમજે છે.
● શાળામાં શ્લોકગાન, મંત્રગાનની સ્પર્ધાનું આયોજન કરવું.	S0928	સંસ્કૃતમાં સામૂહિક ચર્ચાપદ્ધતિમાં સહભાગી થાય છે. તથા તે દ્વારા સંસ્કૃત શીખે છે.
● સંસ્કૃત ચિત્રવાર્તાઓ રજૂ કરવી.	S0929	વિવિધ પ્રહેલિકાઓ, ચાટુક્તિઓ શોધી તેનો અર્થ જાણી શકે છે.
● સંસ્કૃતમાં સામૂહિક ચર્ચા પદ્ધતિ દ્વારા શિક્ષણકાર્ય કરાવવું.	S0930	વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપવા માટે પ્રોત્સાહિત થાય છે.
● વિવિધ પ્રહેલિકાઓ, ચાટુક્તિઓ કહેવી.	S0931	વ્યાકરણ આધારિત શબ્દરમતો રમે છે અને તે થકી સાહિત્ય તથા વ્યાકરણ વિશે રસ જાગૃત થાય છે.
● વિદ્યાર્થીઓને સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા.	S0932	દરરોજ સંસ્કૃત સૂક્તિઓ શાળાના નોટિસબોર્ડ પર મૂકવી.
● વ્યાકરણ આધારિત શબ્દરમતોનું આયોજન કરી વિદ્યાર્થીઓમાં વ્યાકરણ પ્રત્યે રસ જાગૃત કરવા.	S0933	દરરોજ સંસ્કૃત સૂક્તિઓ શાળાના નોટિસબોર્ડ પર મૂકે છે.
● દરરોજ સંસ્કૃત સૂક્તિઓ શાળાના નોટિસ બોર્ડ પર મૂકવી.	S0934	સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં વિવિધ નીતિકથાઓ, સુભાષિતો, સૂક્તિઓ અને વિશાળ સાહિત્ય વારસામાંથી ઈંગિત થતાં વ્યક્તિગત, સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય મૂલ્યોની સમજ કેળવાય તેવો પ્રયત્ન કરવો.
● સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં વિવિધ નીતિકથાઓ, સુભાષિતો, સૂક્તિઓ અને વિશાળ સાહિત્ય વારસામાંથી ઈંગિત થતાં વ્યક્તિગત, સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય મૂલ્યોની સમજ કેળવે છે.	S0935	નામપદ અને ક્રિયાપદના રૂપો શીખવવો. (અ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત, ઉ-કારાન્ત (પું.), આ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત (સ્ત્રી.) તથા અ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત (નપું.)
● નામપદ અને ક્રિયાપદના રૂપો શીખવવો. (અ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત, ઉ-કારાન્ત (પું.), આ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત (સ્ત્રી.) તથા અ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત (નપું.)	S0936	વ્યાકરણ અંતર્ગત કાળની સમજ શીખવવી. (વ.કા., દ્વસ્તન ભૂ.કા.)
● વ્યાકરણ અંતર્ગત કાળની સમજ શીખવવી. (વ.કા., દ્વસ્તન ભૂ.કા.)		વાક્યમાં વપરાયેલાં પદોની જરૂરિયાત અનુસાર સન્ધિ અને સન્ધિ વિચ્છેદ કરી શકે છે તથા સામાસિક પદોને ઓળખી શકે છે. (દ્વન્દ્વ, તત્પુરુષ)
● સન્ધિ અને સમાસનો પરિચય કરાવવો.		

ધોરણ-10 : સંસ્કૃત

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
<ul style="list-style-type: none"> ● સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં વિદ્યાર્થીઓને વ્યક્તિગત, જૂથમાં તેમજ જરૂરિયાત અનુસાર સમૂહમાં સહભાગી કરશે. તથા સંસ્કૃતમય વાતાવરણ વચ્ચે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ માટે તક અને પ્રોત્સાહન આપવું. 	S1001	વિદ્યાર્થીઓ સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં સહભાગી થાય છે. તથા વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ કરવા પ્રોત્સાહિત થાય છે.
	S1002	કથા, નાટક કે સંવાદાત્મક પાઠનો સાભિનય પ્રયોગ કરવા પ્રેરાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● કથા, નાટક કે સંવાદાત્મક પાઠનો સાભિનય પ્રયોગ કરવો. 	S1003	શ્લોક, મંત્રનું ભાવવાહી સસ્વર ગાન કરે છે.
	S1004	વ્યાકરણના નિયમોની સોદાહરણ સમજૂતી મેળવે છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● શ્લોક, મંત્રનું ભાવવાહી સુસ્વરમાં ગાયન કરશે. 	S1005	વિદ્યાર્થીઓ આદર્શવાંચન સાથે પાઠ વાંચવા માટે પ્રેરિત થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● વ્યાકરણના નિયમોનું સોદાહરણ પ્રસ્તુતીકરણ કરશે. 	S1006	શાળાના પ્રાર્થનાસભામાં કે વિશિષ્ટ સમારંભોમાં સંસ્કૃત શ્લોકગાન કરે છે. સરળ સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપે છે. તથા સુભાષિત, સૂક્તિઓ અને તેનો અર્થવિસ્તાર કરી શકે છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● શાળાના પ્રાર્થનાસભામાં કે વિશિષ્ટ સમારંભોમાં સંસ્કૃત શ્લોકગાન કરશે. સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપશે તથા સુભાષિત, સૂક્તિઓ અને અર્થવિસ્તાર કરાવવો. 	S1007	વર્ગખંડમાં સંસ્કૃત નાટકોની ભજવણી કરે છે.
	S1008	રાષ્ટ્રીય એકતા અને સૌહાર્દપૂર્ણ વાતાવરણ સર્જવા પ્રયત્ન કરે છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● વર્ગખંડમાં સંસ્કૃત નાટકોની ભજવણી કરાવવી. 	S1009	વિદ્યાર્થીઓને વૈદિક સાહિત્યથી પરિચિત થાય છે. તેમજ વેદમંત્રોનું યોગ્ય આરોહ-અવરોહ સાથે લયબદ્ધ ગાન કરે છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● રાષ્ટ્રીય એકતા અને સૌહાર્દપૂર્ણ વિષયો પર વાત કરાવવી. 	S1010	સુભાષિતનું મહત્વ સમજે છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● વિદ્યાર્થીઓને વૈદિક સાહિત્યનો પરિચય કરાવવો. 	S1011	સંસ્કૃત ભાષાના વિવિધ મહાકવિઓથી તથા તેમની કૃતિઓથી પરિચિત કરાવવા.
<ul style="list-style-type: none"> ● સુભાષિતનું મહત્વ સમજાવવા. 	S1012	વિદ્યાર્થી સરળ સંસ્કૃતભાષામાં વાર્તાકથન કરતો થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● સંસ્કૃત ભાષાના વિવિધ મહાકવિઓથી તથા તેમની કૃતિઓથી પરિચિત કરાવવા. 	S1013	વિદ્યાર્થીઓ આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યની કૃતિઓથી પરિચિત થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● સરળ સંસ્કૃત ભાષામાં વાર્તાકથન કરાવવું. 	S1014	સાહિત્યના વિવિધ રસોનું ભાવવાહી દર્શન કરે છે. તેમજ તેનો આસ્વાદ મેળવે છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● વિદ્યાર્થીઓને આધુનિક સંસ્કૃત સાહિત્યની કૃતિઓથી પરિચિત કરાવવો. 	S1015	વ્યવહાર અને વાણીનું ઐક્ય સમજે છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● સાહિત્યના વિવિધ રસોનું ભાવવાહી દર્શન કરાવવું. 	S1016	સંસ્કૃત ભાષાની ચમત્કૃતિ અને વિશેષતા જાણી સંસ્કૃત શીખવા પ્રેરાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● વ્યવહાર અને વાણીનું ઐક્ય સમજાવવું. 	S1017	આધુનિક સમયમાં વપરાતી વસ્તુઓના સંસ્કૃત નામોથી પરિચિત કરાવવા.
<ul style="list-style-type: none"> ● સંસ્કૃત ભાષાની ચમત્કૃતિ અને વિશેષતા બતાવી વિદ્યાર્થીઓને સંસ્કૃત પ્રત્યે આકર્ષવા. 	S1018	સંસ્કૃત સંભાષણ કરતાં શીખે છે. તથા તેની મદદથી સંભાષણ કરતા થાય છે.
<ul style="list-style-type: none"> ● આધુનિક સમયમાં વપરાતી વસ્તુઓનાં સંસ્કૃત નામોથી પરિચિત કરાવવા. 		
<ul style="list-style-type: none"> ● સંસ્કૃત સંભાષણનો ઉપયોગ શીખવવો. 		
<ul style="list-style-type: none"> ● સરળ સંસ્કૃતમાં પત્રલેખન કરાવવું. 		

ધોરણ-10 : સંસ્કૃત

સૂચિત શિક્ષણશાસ્ત્રીય પ્રક્રિયા	ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ (Learning Outcomes)
● શુદ્ધ ઉચ્ચારો સાથે શ્લોકગાન કરાવવું.	S1019	સરળ સંસ્કૃતમાં પત્રલેખન કરે છે.
● સન્ધિ જોડતાં અને છોડતાં શીખવવી. (સ્વર અને વિસર્ગ સન્ધિ)	S1020	સન્ધિ (સ્વર અને વિસર્ગ સન્ધિ) અને સમાસ (કર્મધારય અને બહુવ્રીહિ) વિશે સમજ મેળવે છે.
● સમાસ વિશે સમજ આપશે.(કર્મધારય અને બહુવ્રીહિ)	S1021	વ્યાકરણનું પાયાનું જ્ઞાન મેળવે છે.
● વ્યાકરણનું પાયાનું જ્ઞાન આપવું.	S1022	સંસ્કૃત દિવસની ઉજવણી કરે છે.
● સંસ્કૃત દિવસની ઉજવણી કરાવવી.	S1023	વિભક્તિ-વચન-કાળ-લિંગનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે છે.
● વિભક્તિ-વચન-કાળ-લિંગનું જ્ઞાન આપવું. (આજ્ઞાર્થ અને વિદ્યર્થ)	S1024	સંસ્કૃત નાટ્યાંશ આધારિત પ્રશ્નો સમજીને તેના ઉત્તરો લખશે.
● સંસ્કૃત નાટ્યાંશ આધારિત પ્રશ્નો પૂછવા.	S1025	શાળામાં શ્લોકગાન, મંત્રગાનની સ્પર્ધાનાં આયોજનમાં ઉત્સાહભરે ભાગ લે છે.
● શાળામાં શ્લોકગાન, મંત્રગાનની સ્પર્ધાનું આયોજન કરવું.	S1026	સંસ્કૃત ચિત્રવાર્તાઓ થકી સરળ સંસ્કૃત વાક્યરચના સમજે છે.
● સંસ્કૃત ચિત્રવાર્તાઓ રજૂ કરવી.	S1027	સંસ્કૃતમાં સામૂહિક ચર્ચાપદ્ધતિમાં સહભાગી થાય છે. તથા તે દ્વારા સંસ્કૃત શીખે છે.
● સંસ્કૃતમાં સામૂહિક ચર્ચા પદ્ધતિ દ્વારા શિક્ષણકાર્ય કરાવવી.	S1028	વિવિધ પ્રહેલિકાઓ, ચાટુક્તિઓ શોધી તેનો અર્થ જાણી શકે છે.
● વિવિધ પ્રહેલિકાઓ, ચાટુક્તિઓ કહેવી.	S1029	વિદ્યાર્થીઓને સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપવા માટે પ્રોત્સાહિત થાય છે.
● વિદ્યાર્થીઓને સંસ્કૃતમાં વક્તવ્ય આપવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા.	S1030	વ્યાકરણ આધારિત શબ્દરમતો રમે છે. અને તે થકી સાહિત્ય તથા વ્યાકરણ વિશે રસ જાગૃત થાય છે.
● વ્યાકરણ આધારિત શબ્દરમતોનું આયોજન કરી વિદ્યાર્થીઓમાં વ્યાકરણ પ્રત્યે રસ જાગૃત કરવો.	S1031	દરરોજ સંસ્કૃત સૂક્તિઓ શાળાના નોટિસબોર્ડ પર મૂકવા.
● દરરોજ સંસ્કૃત સૂક્તિઓ શાળાના નોટિસબોર્ડ પર મૂકવા.	S1032	સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં વિવિધ નીતિકથાઓ, સુભાષિતો, સૂક્તિઓ અને વિશાળ સાહિત્ય વારસામાંથી ઈંગિત થતાં વ્યક્તિગત, સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય મૂલ્યોની સમજ કેળવાય તેવો પ્રયત્ન કરવો.
● સંસ્કૃત વર્ગખંડમાં વિવિધ નીતિકથાઓ, સુભાષિતો, સૂક્તિઓ અને વિશાળ સાહિત્ય વારસામાંથી ઈંગિત થતાં વ્યક્તિગત, સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય મૂલ્યોની સમજ કેળવાય તેવો પ્રયત્ન કરવો.	S1033	નામપદ અને ક્રિયાપદનો ભેદ સમજે છે. અને વિભક્તિ તથા ક્રિયાપદના રૂપો વડે વાક્યરચના કરી શકે છે.
● નામપદ અને ક્રિયાપદનાં રૂપો શીખવવાં. (અ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત, ઉ-કારાન્ત (પું.), આ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત (સ્ત્રી.) તથા અ-કારાન્ત, ઈ-કારાન્ત (નપું.)	S1034	વ્યાકરણ અંતર્ગત કાળની સમજ મેળવે છે. તથા તે મુજબ વાક્યરચના કરે છે.
● વ્યાકરણ અંતર્ગત કાળની સમજ આપવી. (વ.કા., ઘસ્તન ભૂ.કા.)	S1035	વાક્યમાં વપરાયેલાં પદોની જરૂરિયાત અનુસાર સન્ધિ અને સન્ધિ વિચ્છેદ કરી શકે છે તથા સામાસિક પદોને ઓળખી શકે છે. (દ્વન્દ્વ, તત્પુરુષ)

